

Broers & zussen

'Gert snapt waar ik mee worstel'

Anja Berkelaar (57), ondernemer en hogeschooldocent

„We zijn opgegroeid in een hoekwoning pal naast de gevangenis op de Noordsingel in Rotterdam. Mijn vader werkte daar als verpleger. Door die dagelijkse omgang met criminelen was mijn vader enorm bang dat zijn kinderen ook het verkeerde pad op raakten. Daar kwam het katholieke geloof nog bij. Alles wat ook maar leek op plezier was verboden. Ook Gerts homoseksualiteit kon niet langs het geloof van mijn ouders. Het was geen gezellig gezin. „Alleen bij Gert voelde ik me thuis. We hadden allebei een kamer op de zolder. Die zolder was van ons, daar was het leuk. We draaiden muziek samen, rookten, dronken en hadden ontzettend goeie gesprekken. Vaak begreep ik bij God niet waar hij het over had; dan maakte hij toespelingen op zijn homoseksualiteit, maar dat had ik niet door.

„Toen hij 21 was, is Gert vertrokken. Mijn ouders wilden niets meer met hem te maken hebben. Hij verdween als het ware van de aardbodem. Ik was zestien en miste hem heel erg. Met mijn andere twee broers had ik weinig gemeen. Twee, drie jaar heb ik hem niet gezien. Ik heb wel stiekem per brief contact gezocht. Toen dat uitkwam, ben ik daar zwaar voor gestraft. Ik mocht helemaal niets meer. „We zijn allebei vrolijke mensen, en we zijn op onze pootjes terecht gekomen, maar dat ging niet vanzelf. Gert heeft me gestimuleerd om net als hijzelf in therapie te gaan, dat heeft ontzettend geholpen om dingen te plaatsen, zoals mijn angst om te worden afgewezen. Hij is degene die me het beste en het langste kent, en de enige met wie ik dat eerste stuk van mijn leven kan delen. Hij snapt waar ik mee worstel, hoe mijn verdedigingsmechanismen werken. Hij houdt me in de gaten en corrigeert me op de juiste manier. Soms botsen we, maar het komt altijd weer goed. Het is een vorm van onvoorwaardelijk om elkaar geven, waardoor je dóór kunt. Zonder Gert was ik niet geworden wie ik ben.”

Toen haar broer Gert uit de kast kwam, was Anja Berkelaar de enige in het gezin die hem steunde.

Anja en Gert in 1997, op Anja's veertigste verjaardag

Uw verhaal in deze rubriek? Mail naar broerzus@nrc.nl

'Onze band kraakt weleens'

Gert Berkelaar (62), gepensioneerd ambtenaar

„Naast de klassieke muziek en - toen nog - mijn geloof, waren het de gesprekken met Anja die me op de been hielden in mijn jeugd. Niet dat ze begreep waar ik het over had - door al het gedoe thuis, de afwijzing van homoseksualiteit door mijn ouders, sprak ik er heel omzichtig over. Zelfs tegenover haar was het een taboe. Toch was haar luisterend oor heel prettig.

„Onze ouders waren niet in staat om kinderen op te voeden, ons een veilige haven te bieden. Ik was altijd bang. Niet eens zozeer voor slaag, maar voor de constante dreiging. Dat geeft blijvende krassen op de ziel, ondanks zesenhalf jaar psychotherapie. Op mijn achttiende vertelde ik mijn ouders dat ik homo was. Mijn vader hield me voor dat hij zijn contacten uit de onderwereld op me af zou sturen als ik het waagde om het ouderlijk huis te verlaten. Zodra ik meerderjarig was, 21, heb ik dat toch gedaan, voorgoed. Al snel ontmoette ik mijn partner Enno. Zijn ouders accepteerden me onmiddellijk als hun schoonzoon. Ik kwam van de hel in de hemel. „Anja schreef me brieven. Op afstand probeerde ik haar zo goed mogelijk te steunen in haar puberteitsproblemen. Toen mijn vader daar achter kwam, heeft hij haar werkelijk alle vrijheid ontnomen. Onze oudste broer mishandelde haar ongestraft. Onder grote druk van mijn ouders heeft ze daarna geschreven dat ze afstand van me nam. 'Ik blijf ondanks alles onvoorwaardelijk van je houden', schreef ik terug. En dat is altijd zo gebleven. Dat is onze band. Die kraakt weleens, maar dat kan niet anders. „Ik word soms kwaad op Anja, vooral als ze te snel haar mening klaar heeft. Dan kost het me moeite om rustig te blijven. Maar ik hou me in, en later praten we het uit. Het knappe van Anja is dat ze dan echt luistert en zich mijn kritiek aantrekt.”

Brigit Kooijman